

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON/KANTON SREDIŠNJA BOSNA

KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU

Broj: 51 0 P 179460 22 Gž

Novi Travnik, 01.06.2022. godine

Kantonalni sud u Novom Travniku u vijeću sastavljenom od sudija Nijaz Krnjić predsjednik vijeća, Stana Imamović i Alma Islamović članovi vijeća, u pravnoj stvari tužitelja N.R. iz T., ..., zastupan po punomoćniku Harisu Kaniža advokat iz Travnika, protiv tužene Općina Travnik zastupana po Općinskom pravobraniteljstvu Travnik, radi naknade štete, vrijednost spora 9.454,00 KM, odlučujući o žalbi tužitelja izjavljena protiv presude Općinskog suda u Travniku broj 51 0 P 179460 21 P od 28.01.2022.godine,u sjednici vijeća održana 01.06.2022. godine donio je sljedeće:

RJEŠENJE

Žalba tužitelja se uvažava, ukida presuda Općinskog suda u Travniku broj 51 0 P 179460 21 P od 28.01.2022.godine i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovni postupak.

Obrazloženje

Pobijanom presudom odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtjev tužitelja za isplatu naknade štete zbog izgubljene dobiti za period od 03.08.2019. godine do 24.06.2020. godine u iznosu od 9.454,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana podnošenja tužbe (stav prvi izreke). Tužitelj je obavezan da tuženoj naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.080,00 KM (stav drugi izreke).

Protiv prvostepene presude žalbu je blagovremeno izjavio tužitelj iz svih žalbenih razloga propisanih članom 208. stav 1. Zakona o parničnom postupku. U odnosu na povrede odredaba parničnog postupka navodi da provedeni dokazi nisu cijijeni na način propisan članom 8. Zakona o parničnom postupku, zbog čega ni odlučne činjenice nisu pravilno potpuno utvrđene, jer među strankama nije sporno da su psi lualice 03.08.2019. godine ušli u namjenski napravljene i ograđene metalnom ogradom boksove i zadavili 146 koka „talijanki“ koje su bile stare oko 8 mjeseci, da je tim povodom vođen parnični postupak u kome je 24.06.2020. godine zaključena sudska nagodba po kojoj je tužena tužitelju isplatila štetu za usmrćene koke, da je predmet tužbenog zahtjeva u ovom postupku isplata štete po osnovu izgubljene dobiti od 03.08.2019. godine kada su koke usmrćene do dana isplate štete na koje okolnosti je provedeno vještačenje po vještaku veterinarske struke koji je na osnovu stručne literature i istraživanja tehnoloških normativa sa drugih farma koka i uz nalaz dostavio tehnološke parametre za dvije farme kao usporedne pokazatelje, da je utvrdio da se radilo kokama poznatim po velikoj proizvodnji jaja i skromnih zahtjeva u pogledu ishrane i smještaja, da je prvostepeni sud zbog pogrešne ocjene nalaza ovog vještaka izveo paušalan i pogrešan zaključak da tužitelj nije dokazao da su koke bile smještene u objektu sagrađenom po ZOO standardima, da je vješt

tabelarno prikazao prinos jaja u procentima i brojčano za svaki mjesec za sav period nosivosti, što je u ovom slučaju ključna činjenica koju je sud zanemario, jer tužitelj imao upravo takvu farmu i da vještak nije upotrijebio termin „idealna situacija“, što je između ostalog bilo odlučno za odbijanje tužbenog zahtjeva. Na osnovu nalaza vještaka veterinarske struke, sačinjen je nalaz vještaka financijske struke, u kome je uračunao hrana i ostale troškove koje bi tužitelj imao da kokoške nisu usmrćene, koji je odbijen od ukupnog iznosa visine štete, a kako je tužena osporila nalaz vještaka veterinarske struke u odnosu na standarde farme tužitelja i broj jaja po mjesecima, na nju je prešao teret dokaza tih. Ukazuje i na nepravilnu ocjenu iskaza svjedoka Halida Hrnjić, koji je potvrdio navode tužitelja da je imao farmu jaja, da je jaja prodavao svakodnevno i većem broju lica, čak i uposlenicima prvostepenog i da mu je i on u tome pomagao, a činjenica da su iskazi tužitelja i svjedoka Halida Hrnjić oprečni u odnosu na smanjenju proizvodnju jaja u zimskom periodu, nije odlučna jer se radi o nestručnim licima, a vještak je utvrdio nosivost koka po svakom mjesecu za sporni period, što je prvostepeni sud zanemario. U odnosu na obrazloženje presude navodi da nije sačinjeno prema standardima propisanim članom 191. stav 4. Zakona o parničnom postupku. Iz navedenih razloga smatra da je pobijana presuda zasnovana na pogrešnoj primjeni člana 189. stav 3. Zakona obligacionim odnosima, a u vezi sa odredbama 173. i 174. istog zakona, jer su kokoši tužitelja usmrtili psi litalice, koje predstavljaju opasnu stvar, a sve u kontekstu tereta dokazivanja u pogledu standarda koji su potrebni za farme koka nosilica, koji je prešao na tuženu momentom osporavanja nalaza vještaka veterinarske struke. Stoga predlaže ovom sudu da preinači pobijanu presudu i u cijelosti usvoji tužbeni zahtjev tužitelja, obaveže tuženu da tužitelju naknadi troškove postupka prema troškovniku u spisu i troškove za sastav žalbe u iznosu od 421,20 KM.

Odgovor na žalbu nije dostavljen.

Nakon što je ispitao osporenu presudu u granicama navoda iz žalbe i po službenoj dužnosti u smislu člana 221. Zakona o parničnom postupku („Službene novine Federacije BiH“ broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15), na sjednici vijeća održana nakon rasprave koja je bila zakazana u ovom predmetu, ovaj sud je zaključio:

Žalba je osnovana.

Predmet konačno opredijeljenog tužbenog zahtjeva iz podneska od 25.08.2021. godine je isplata naknade štete zbog izgubljene dobiti za period od 03.08.2019. godine do 24.06.2020. godine, u iznosu od 9.454,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana podnošenja tužbe.

U sklopu projekta Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH „Sedmica sudske nagodbe“, u ovom predmetu je za dan 01.06.2022. godine bila zakazana rasprava pred ovim sudom, radi pokušaja zaključenja sudske nagodbe. Kako na raspravu nije pristupila tužena, iako je uredno obaviještena, odluka je donesena na sjednici vijeća prema stanju spisa.

U skladu sa obavezom iz člana 7. stav 1. i 123. stav 1. Zakona o parničnom postupku po prijedlogu parničnih stranaka izvršen je uvid u potvrdu Ministarstva unutrašnjih poslova Srednjobosanskog kantona, Policijska stanica Travnik broj 02/7-3-49-1-1639/2/19/HP od 23.08.2019. godine, službenu zabilješku iste Policijske

stanice broj 02/7-3-3412/19 od 04.08.2019. godine, zapisnike o ispitivanju svjedoka broj 02/7-3-1-646/19 od 16.09.2019. godine i 02/7-3-1-653/19 od 18.09.2019. godine, zapisnik Veterinarske stanice d.o.o. Travnik broj 129/19 od 23.08.2019. godine i uvid u sudsku nagodbu od 24.06.2020. godine zaključena između parničnih stranaka u predmetu broj 51 0 Mal 164765 19 Mal, saslušan svjedok H.H. i tužitelj u svojstvu parnične stranke, te provedena vještačenja po vještacima veterinarske i finansijske struke, izvršen uvid u nalaze vještaka i saslušani vještaci Arnel Smajlović i Čamil Ganibegović.

Iz činjeničnog utvrđenja prvostepenog suda proizilazi da među strankama nije sporno da je tužena, shodno odredbi člana 154. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list Republike BiH“ broj 2/92, 13/93 i 13/94 i „Službene novine Federacije BiH“ broj 29/03 i 42/11) i odredbama člana 27., 28., 29., i 30. Zakona o zaštiti i dobrobiti životinja („Službeni glasnik BiH“ broj 25/09), odgovorna za štetu koju su psi lutalice pričinili tužitelju, jer su 03.08.2019. godine u kasnim večernjim satima u namjenski sagrađenim boksovima, udavili 146 koka nosilica zvane „talijanke“ koje su u bile stare oko 8 mjeseci, da je tim povodom vođen parnični postupak pod brojem 51 0 Mal 164765 19 Mal radi naknade štete u kome je 24.06.2020. godine zaključena sudska nagodba i da tužena tužitelju isplatila štetu za usmrćene koke u iznosu od 1.000,00 KM.

Sporno je da li je tužitelj dokazao osnov za naknadu štete zbog izgubljene dobiti u smislu člana 189. Zakona o obligacionim odnosima a koji se odnosi na period od nastanka štetnog događaja do isplate štete za usmrćene kokoši.

Članom 189. Zakona o obligacionim odnosima je propisano da oštećeni ima pravo kako na naknadu obične štete tako i na naknadu izgubljene zarade, da se visina naknade izgubljene zarade određuje prema cijenama u vrijeme donošenja sudske odluke i da se pri ocjeni visine ovog vida štete, uzima u obzir dobitak koji se mogao osnovano očekivati prema redovnom toku stvari ili prema posebnim okolnostima, ako je ta dobit spriječena radnjom štetnika ili propuštanjem neke radnje. Iz ove zakonske odredbe proizilazi da je za ostvarivanje prava na isplatu ove vrste štete potrebno da su kumulativno ispunjene sljedeće pretpostavke, da je postojala izvjesnost za ostvarenje izgubljene zarade koja nije ostvarena i da je spriječena štetnikovom radnjom ili propuštanjem radnje koju je bio dužan poduzeti. Navedeni uslovi su pravno relevantne činjenice, koje je u postupku dužan dokazati tužitelj.

Dakle, iz odredbe člana 189. Zakona o obligacionim odnosima proizilazi da za naknadu izgubljene zarade nije neophodno dokazati apsolutnu izvjesnost očekivane dobiti, niti je kao uslov propisao da oštećeni mora imati registrovanu djelatnost ili obrt.

Kako među strankama nije sporno da se štetni događaj desio 03.08.2019. godine za koji je odgovorna tužena i da je tužitelju po osnovu sudske nagodbe isplatila običnu štetu za usmrćenje kokoši, u ovom postupku tužitelj je bio obavezan dokazati samo činjenicu da je postojala izvjesnost za ostvarenje izgubljene zarade od dana usmrćenja kokoši do isplate obične štete.

Članom 8. i 123. stav 2. Zakona o parničnom postupku je propisano da će sud na osnovu slobodne ocjene dokaza, cijeneći ih savjesno i brižljivo, utvrditi relevantne

činjenice za donošenje pravilne i zakonite odluke. Na ove okolnosti tužitelj je predložio vještačenje po vještaku veterinarske i finasijske struke, saslušanje svjedoka Halida Hrnjić i saslušan tužitelj u svojstvu parnične stranke.

Saslušani svjedok H.H. je u bitnom potvrdio navode iz tužbe i iskaza tužitelja, odnosno da je tužitelj imao farmu koka nosilica i da je prodavao jaja većem broju lica, da mu je i on pomogao kod prodaje i da je od prodaje jaja ostvarivao dobit za svoju porodicu. Jedina razlika u iskazu ovog svjedoka i tužitelja je u broju jaja koje su koke nosile u zimskom periodu, na čemu, između ostalog suda zasniva odluka o odbijanju tužbenog zahtjeva. Međutim, na te okolnosti provedeno vještačenje po vještaku veterinarske struke, na osnovu koga je vještak finansijske struke utvrdio visinu izgubljene dobiti.

Stoga se pravilno ukazuje žalbom tužitelja da prvostepeni sud nije pravilno cijenio iskaz svjedoka H.H. i tužitelja, iz kojih je mogao utvrditi da je tužitelj imao farmu koka nosilica, da su držane u namjenski izgrađenim boksovima, da je tužitelj prodavao jaja velikom broju lica u komšiluku, gradu, pa čak i uposlenicima prvostepenog suda i da je tužitelju kod prodaje jaja pomogao i ovaj svjedok. Ovo iz razloga što prvostepeni sud nije dao jasne razloge zbog čega nije poklonio vjeru iskazu ovog svjedoka i tužitelja, nego paušalno navodi da njihovi iskazi nisu potvrđeni drugim dokazima (iako je provedeno vještačenje po vještaku veterinarke struke, izvršen uvid u zabilješke Policijske uprave, u sudsku nagodbu i druge dokaze). Prema odredbi člana 7. stva 1. i 123. stav 1. Zakona o parničnom postupku, teret dokaza može biti i na tuženom, koji je dužan dokazati činjenica i navode kojima osporava zahtjev tužitelja. Budući da je tužena na glavnoj raspravi osporila nalaz vještaka veterinarske struke, u tom momentu je teret dokaza činjenica koje je osporila (da li su koke držane u objektu koji je sagrađen prema ZOO standardima i broj jaja koje su mogle nositi u zimskom periodu), prešao na tuženu, koja nije predložila izradu dopunskog nalaza, iako za to ima pravo i obavezu u smislu odredbi člana 7. stav 1. i 123. stav 1. Zakona o parničnom postupku, a u vezi sa članom 147. istoga zakona, a nalaz je sačinjen prema nalogu tužitelja sa ročišta od 17.05.2021. godine, na koji tužena nije imala primjedbi.

Pored toga, sud navodi da u cijelosti prihvata nalaze oba vještaka kao stručne, objektivne i sačinjene prema pravilima struke (strana četiri, drugi pasus), ali unatoč tome, odbija tužbeni zahtjev. Iz nalaza vještaka veterinarske struke od 07.07.2021. godine proizilazi da je sačinjen na osnovu dostavljene dokumentacije, da je u skladu sa proizvodnim standardima za rasu kokoši "talijanke" utvrdio broj jaja koje bi snijele u utuženom periodu i to pojedinačno po kokoškama i mjesecima, uzimajući u obzir i mišljenje veterinara Ferida Šiljak iz Veterinarske stanice Travnik i istraživanjima koje je obavio na drugim farmama koka nosilica. Istina, saslušan na glavnoj raspravi 13.10.2021. godine, vještak se nije izjasnio da li je farma tužitelja bila izgrađena po ZOO standardima, jer mu to nije bio zadatak, ali je izjavio da više faktora utiče na nosivost koka nosilica, kao što zimski uslovi i uslovi i objekta u kojima su koke držane, odnosno da li su objekti sagrađeni prema ZOO pravilima, a ako jesu onda nema velike oscilacije. Dakle, vještak nije koristio termin „idealna situacija“, na koji se referira prvostepeni sud i prihvata kao jednu od odlučnih činjenica. Međutim, ako je smatrao da nalaz nije potpun, a iz obrazloženja upravo to proizilazi, sud je bio dužan da u smislu člana 155. stav 2. Zakona o parničnom postupku, pozove vještaka da dopuni nalaz, što nije učinio, zbog čega je počinio povredu i ove zakonske odredbe.

Članom 191. stav 4. Zakona o parničnom postupku i članom 6. stav 1. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda su propisani obavezni standardi za obrazloženje sudskih odluka. Svrha obrazloženja odluke jeste da se strankama u postupku omogući jednak i pravičan pristup sudu i omogući im podnošenje pravnog lijeka, a drugostepenom sudu dobro obrazložena odluka omogućava njeno ispitivanje po izjavljenom pravnom lijeku. Kako prvostepeni sud u obrazloženu pobijane presude nije dao jasne razloge zbog kojih nije poklonio vjeru iskazu tužitelja i svjedoka H.H., niti razloge za odbijanje tužbenog zahtjeva budući da je nalaze vještaka prihvatio kao jasne, objektivne i sačinjane prema pravilima struke, obrazloženje presude je nejasno i kontradiktorno, jer se ne može zaključiti da li je tužbeni zahtjev odbijen zato što tužitelj nije dokazao da su usmrćene kokoši držane po ZOO standardima (iako je teret dokaza ove činjenice prešao na tuženu, kako je to već obrazloženo u ovoj odluci) ili što nema registrovanu djelatnost, što nije zakonska pretpostavka za ostvarivanje prava na izgublenu dobit u smislu člana 189. Zakona o obligacionim odnosima.

Navedene povrede postupka su u smislu člana 209. stav 1. Zakona o parničnom postupku, uticale na nepravilnost i nezakonitost pobijane presude. Kako se radi o povredama koje može otkloniti samo prvostepeni sud, pobijanu odluku je po osnovu ovlaštenja iz člana 227. Zakona o parničnom postupku, valjalo ukinuti i predmet vratiti prvostepenom sudu na ponovni postupak i odluku.

U ponovljenom postupku prvostepeni sud će ponovo otvoriti glavnu raspravu, na koju će pozvati parnične stranke, svjedoka H.H., vještaka veterinarske struke i vještaka finansijske struke (jer je tužena imala primjedbi i na ovaj nalaz), ponovo ih saslušati, te zavisno od odluke suda ili prijedloga stranaka, prije svega tužene na koju je prešao teret dokaza, naložiti vještaku veterinarske struke da dopuni nalaz u smislu primjedbi tužene da li su kokoši tužitelja boravile u objektima koji je sačinjen prema ZOO standardima, te zavisno od utvrđenja te činjenice, da se vještak decidno izjasni koliko bi koke da nisu usmrćene, nosile jaja po mjesecima u utuženom periodu.

Provedene dokaze cijeniti na način propisan članom 8. i 123. stav 2. Zakona o parničnom postupku, vodeći računa o žalbenim navodima tužitelja, na osnovu kojih će utvrditi da li je bilo izvjesno očekivati korist od prodaje jaja u utuženom periodu i kolika je izgubljena dobit. Na tako utvrđeno činjenično stanje pravilno primijeniti odredbu člana 189. Zakona o obligacionim odnosima, te ponovo odlučiti o svim troškovima postupka (uključujući i naknadu za sastav žalbe, taksu na tužbu, presudu i žalbu u skladu sa relevantnim odredbama Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata u Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“ broj 22/04 i 24/04) i Zakona o sudskim taksama Srednjobosanskog kantona („Službene novine Srednjobosanskog kantona“ broj 4/17), a odluku obrazložiti prema standardima iz člana 191. stav 4. Zakona o parničnom postupku.

Predsjednik vijeća
Nijaz Krnjić

